

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра **_Фінансового менеджменту та фондового ринку**
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Фінансовий та страховий менеджмент
(назва магістерської програми)

на тему: **«Особливості та перспективи розвитку морського
страхування в Україні»**
(назва теми)

Виконавець:

студент **ЦЗВФН**
Мітішова Ірина Сергіївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)
Баранова Вікторія **Глібівна**
_____
(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Сучасний стан національного торговельного флоту не відповідає міжнародним стандартам (технічне оснащення, експлуатаційні характеристики, основні параметри безпеки тощо), характеризується високим рівнем зносу морських транспортних засобів, а також відсутністю державного контролю у сфері безпеки мореплавства. Відповідно до встановлених міжнародних стандартів безпеки, судновласники не виходять у море без страхування судна та своєї відповідальності, оскільки ризики, які виникають у процесі їх діяльності, можуть призвести до великих збитків.

Основним елементом такого механізму є морське страхування, оскільки воно забезпечує відшкодування заподіяних збитків унаслідок страхових випадків, визначених у договорі страхування. Страхові компанії, як і судновласники, зацікавлені в тому, щоб їх страхувальники дійсно забезпечували безпеку мореплавства в процесі експлуатації своїх суден. При цьому страховики повинні співпрацювати зі страхувальниками та суттєво впливати на виконання вимог безпеки власниками та операторами суден. Тому використання повноцінного страхового захисту та його впливу на дотримання встановлених вимог безпеки мореплавства є важливою умовою розвитку вітчизняного морського транспорту.

Метою даної роботи є на основі узагальнення теоретичних та методичних підходів щодо страхування морського транспорту поглибити теоретичні засади та запропонувати практично спрямовані рекомендації до розвитку морського страхування в Україні.

Завдання дослідження:

- виявити сутність морського страхування;
- описати види та класифікації морського страхування;
- описати особливості укладання договорів морського страхування;
- охарактеризувати тенденції розвитку ринка морського страхування в Україні;

- проаналізувати загальну фінансову діяльність з морського страхування ТОВ «СТ «Мегаполіс»;

- спрогнозувати перспективи розвитку морського страхування ТОВ «СТ «Мегаполіс»;

- охарактеризувати проблеми світового ринку морського страхування;

- надати загальну характеристику фінансових проблем морської галузі України;

- надати пропозиції поліпшення морського страхування в Україні»;

Об'єктом дослідження є процес страхування морського транспорту на сучасному етапі розвитку страхового ринку України.

Предметом дослідження є економічні відносини між страхувальником і страховиком, що виникають в процесі морського страхування.

Методи дослідження. Методи теоретичного узагальнення та порівняння при визначенні сутності морського страхування; статистичні, табличні та графічні методи; методи конкретного та абстрактного; методи системного та комплексного підходу; економіко-математичні методи.

Інформаційною базою дослідження В процесі написання роботи були використані законодавчі акти України, нормативні матеріали, підручники, посібники, матеріали спеціальних видань, періодичних видань, дані Державної служби статистики України, дані Міністерства інфраструктури України, річні звіти Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг, фінансова звітність ТОВ «СТ «Мегаполіс», інтернет-ресурси.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг кваліфікаційної роботи - 98 сторінок, 14 з яких - додатки. Основний зміст викладено на 75 сторінках, із них розміщено 10 таблиць, 25 рисунків. Список використаних джерел складається із 39 найменувань.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: Мітішова І.С. Страхування морських вантажів в Україні. *Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами*: зб. мат. V Всеукр. наук-практ. інтернет-конф. (м. Київ, 17 листопада 2021 р.). Київ.: КНЕУ, 2021. с.56-59.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти морського страхування»** виявлено сутність морського страхування; описано види та класифікації морського страхування; описано особливості укладання договорів морського страхування.

У другому розділі **«Практичні аспекти морського страхування в Україні на прикладі ТОВ «СТ «Меганоліс»»** проаналізовано виявлено сутність морського страхування; описано види та класифікації морського страхування; описано особливості укладання договорів морського страхування.

У третьому розділі **«Шляхи удосконалення розвитку морського страхування в Україні»** охарактеризовані проблеми світового ринку морського страхування; надана загальна характеристика фінансових проблем морської галузі України; надані пропозиції поліпшення морського страхування в Україні.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. договір морського страхування здійснюється на основі письмової заяви страхувальника, в якій мають бути відображені такі відомості: точне найменування вантажу; кількість місць; маса вантажу; рід упаковки; номер та дата коносаментів або інших перевізних документів; назва, рік побудови, прапор і тоннаж судна; спосіб розміщення вантажу (насіпом, наливом, навалом, у трюмі, на палубі); пункт відправлення вантажу; пункт призначення вантажу; дата відправлення вантажу; страхова сума вантажу; умови страхування.
2. Для виключення непорозумінь, що виникають внаслідок різного трактування в різних країнах одних і тих же понять, існують правила, які регулюють витрати і ризики обох сторін при укладанні контракту і вміщують в собі також основні умови страхування CIF, CIP, FOB, FAS. І далі ми розглянули в чому їх різниця.
3. Динаміка перевезень за період з 2017р. по 1 півріччя 2021р. Визначили, як втрата 2 портів України (Маріупольського та Бердянського) відобразилися на динаміці обсягів перевезень. А

саме, через втрату цих двох портів ми втратили велику частку експорту металургії, яка є однією з основних статей експорту нашої країни.

4. Структура перевезень вантажу морським транспортом за 1 півріччя 2021р. - переважна більшість вантажів перевозиться в Україні внутрішнім транспортом найбільше перевозиться також товарно-штучних вантажів
5. Побудуван графік динаміки перевезень морським транспортом в розрізі внутрішнього та закордонного сполучення з 2017р. по 1 півріччя 2021р., з цього ми побачили, що в нас більшість обсягів у закордонному сполученні.
6. Рейтинг страхових компаній з морського страхування за 1 півріччя 2021р.,. З цього ми можемо зробити висновок, що за 1 півріччя 2021р., послуги з морського страхування надавали 15 страхових компаній в Україні. При цьому страхові виплати були здійснені двома страховиками, що становить 13% від загальної кількості компаній, які надають послуги з цього виду страхування.